

Білоцерківський національний аграрний університет
Економічний факультет
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СТРАХУВАННЯ» Галузь знань - 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність - 076 «Підприємництво та торгівля» Освітня програма - «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Компонент освітньої програми:	Вибірковий
Кількість кредитів ECTS /загальна кількість годин	4 кредити /120 годин
Семестр	5
Форма контролю	залік
Мова викладання	українська
Профайл викладача 	Ткаченко Катерина Віталіївна Посада: доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Вчене звання: доцент Науковий ступінь: кандидат економічних наук Робоче місце: навчальний корпус №4 (пл. Соборна, 8/1), 130 ауд. (кафедра фінансів, банківської справи та страхування). E-mail: ktkachenko@btsau.edu.ua Зв'язок з викладачем: відповідно до графіка консультацій
Опис дисципліни	Дисципліна «Страхування» є ефективним інструментом захисту від можливих ризиків, що забезпечує постійність та безперервність процесу відтворення, соціально-економічну стабільність у суспільстві та слугує одним із головних джерел інвестиційного капіталу. Навчальна дисципліна дозволяє опанувати питання теоретичної сутності страхування, страхової термінології та аналізувати характеристики страхування як елементу фінансової системи. Дисципліна «Страхування» дає можливість здобути теоретичні та практичні навички надання страхових послуг юридичним та фізичним особам.

Передумови для вивчення дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна «Страховання» посідає важливе місце серед інших, що формують фахівців для страхового бізнесу, зокрема вона має міждисциплінарні зв'язки з такими дисциплінами як «Мікро- та макроекономіка», «Фінанси підприємств», «Менеджмент», «Маркетинг».
Мета вивчення дисципліни	Метою вивчення дисципліни «Страховання» є здобуття глибоких теоретичних знань з питань теорії створення та практичного застосування конкретних механізмів страхового захисту майнових інтересів юридичних і фізичних осіб на випадок настання ризикових ситуацій, організації страхового ринку та страхових компаній в умовах ринкової економіки.
Формат дисципліни	Для <i>денної</i> форми навчання дисципліна викладається в очному форматі із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальні графіки, дистанційне навчання) можуть використовуватись платформи Moodle, ZOOM. Формат викладання дисципліни є змішаним: поєднання традиційних форм навчання з елементами дистанційного навчання. Для <i>заочної</i> форми навчання дисципліна викладається у форматі поєднання самостійної роботи студента та сесійних занять. Основний обсяг матеріалу студенти опрацьовують самостійно за наданими методичними рекомендаціями, підручниками та електронними ресурсами. Під час навчальних сесій проводяться установчі лекції, практичні та консультаційні заняття, де розглядаються ключові теми курсу та виконуються завдання прикладного характеру. Для підтримки навчального процесу активно застосовуються електронні освітні платформи (Moodle, ZOOM тощо), що забезпечує можливість дистанційних консультацій, перевірки індивідуальних завдань і проміжного контролю знань. Формат викладання дисципліни є змішаним: він передбачає поєднання самостійного вивчення навчального матеріалу з елементами дистанційної взаємодії викладача та студента у період сесії.
Компетентност і відповідно до Стандарту вищої освіти зі спеціальності «Економіка»	Вивчення дисципліни «Страховання» має забезпечити набуття здобувачами вищої освіти наступних загальних та спеціальних компетентностей: ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях. ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької та торговельної діяльності. СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких і торговельних структур. СК 5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій то торговельній діяльності.
Очікувані результати навчання	ПРН 1. Використовувати базові знання з підприємництва і торгівлі й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях. ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності. ПРН 5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва та торгівлі
Структура	<i>Змістовий модуль 1. Загальна характеристика страхової діяльності</i>

курсу	<p>Тема 1.1. Сутність, принципи й роль страхування Тема 1.2. Класифікація страхування Тема 1.3. Страхові ризики і їх оцінювання Тема 1.4. Страховий ринок Тема 1. 5. Страхова організація Тема 1.6. Державне регулювання страхової діяльності Тема 1.7. Актуарні розрахунки в страхуванні</p> <p><i>Змістовий модуль 2. Сутність галузей страхування</i> Тема 2.1. Особисте страхування Тема 2.2. Майнове страхування. Страхування каско в умовах воєнного стану Тема 2.3. Страхування відповідальності Тема 2.4. Співстрахування і перестрахування Тема 2.5. Фінанси страхових компаній Тема 2.6. Фінансова надійність страхової компанії Тема 2.7. Авіаційне страхування</p>
Методи навчання	<p>Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання: розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу; пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу, для наочності роздатковий матеріал; бесіда – через діалог сприйняття нових явищ та процесів; ілюстрація - для розкриття предметів і процесів через слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint; практична робота – для використання набутих знань у розв’язанні практичних завдань; репродуктивний метод; метод проблемного виконання; частково-пошуковий (евристичний) метод; дослідницький метод.</p>
Форми контролю	<p>Поточний контроль з дисципліни «Страхування» включає тематичне оцінювання та модульний контроль. Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмета, самостійні, практичні та контрольні роботи. Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіка виконання завдання.</p> <p>Модульний контроль проводиться у формі контрольної роботи або комп’ютерного тестування.</p> <p>Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам в електронний журнал після кожного контрольного заходу. Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі заліку за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання самостійної роботи, ІНДЗ та модульного контролю) і не передбачає обов’язкової присутності студентів.</p> <p>Результати заліку прилюднюються в електронному журналі академічної групи до початку екзаменаційної сесії.</p>
Засоби та критерії	<p>Оцінювання лекційних занять не передбачено. На лекційних заняттях ведеться облік присутності здобувачів для контролю відвідуваності занять. Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконані</p>

оцінювання результатів навчання	<p>розрахункові завдання, аналіз кейсів, командні проекти, зроблені доповіді, презентації, есе, критичні огляди наукових публікацій, активність під час дискусій.</p> <p>Під час модульного контролю засобом оцінювання є письмова контрольна робота.</p> <p>Під час підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.</p>
Політика	<p>Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем. Положення про академічну доброчесність у Білоцерківському національному аграрному університеті розміщене на сайті університету https://btsau.edu.ua/sites/default/files/Faculties/osvita/normatyvne/polog_akad_dobr_bnau.pdf</p> <p>Політика щодо відвідування занять: очікується, що студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі.</p> <p>Політика щодо дедлайнів і перескладання: студенти мають дотримуватись термінів виконання усіх видів робіт.</p> <p>Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність.</p> <p>Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).</p>
Рекомендовані джерела інформації	<p style="text-align: center;">Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Страхування: навчальний посібник. Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Кропивницький: ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307с. 2. Страхування: навчальний посібник. О.О. Сосновська. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с. 3. Ключові аспекти Білої книги НБУ щодо регулювання ринку страхування в Україні. Insurance TOP. 2020. № 3(71). 4. Журавка, О.С. Страхування: навч. посіб. О.С. Журавка, А.Г. Бухтіарова, О.М. Пахненко. Суми: СумДУ, 2020 с. 5. Страхові послуги: у схемах і таблицях : навч. посібн. / укл. : М.П. Федішин. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 208 с. 6. Плиса В. Й. Страхування: Підручник, 2-ге вид, виправлене й доповнене. К : Каравела, 2019. 512 с. <p style="text-align: center;">Додаткова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Артимонова І.В., Ткаченко К.В.. Інструменти державного регулювання ринку агрострахування. <i>Економіка АПК</i>. 2021. № 7. С. 95-102. URL: https://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/12926 2. Варченко О., Драган О., Ткаченко К. Страхування ризиків інвестицій на фондовому ринку України в період воєнного стану. <i>Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління</i>, 2025. (18). https://doi.org/10.54929/2786-5738-2025-18-08-05

3. Опальчук, Р. М., Федорович, І. М., Ткаченко, К. В. Особливості розвитку страхування малого та середнього бізнесу в Україні. *Актуальні питання економічних наук*, (8). 2025. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14843207>

4. Ткаченко К.В., Зубченко В.В. Особливості застосування теорії запланованої поведінки у маркетингу медичного страхування. «Пріоритети модернізації аграрної освіти у сучасних умовах: від витоків до сьогодення»: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 24 вересня 2025 року. Біла Церква: БНАУ. С. 153–154.

Інформаційні ресурси

1. Навчально-інформаційний портал БНАУ Moodle. URL: <https://teach.btsau.net.ua/>

2. Наукова бібліотека БНАУ. URL: <https://library.btsau.edu.ua/>

3. Інституційний репозитарій БНАУ: URL: <https://rep.btsau.edu.ua/>